

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
în străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director **ALEXANDRU LUPEANU-MELIN**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Gheorghe Pop de Băsești

S'au împlinit o sută de ani dela nașterea marelui luptător naționalist —
Comemorarea dela mormântul său

S'au împlinit în 4 a lunii acestela 100 de ani de când, într-o comună de pe meleagurile sălăjene, în inima Ungariei depe vremea aceea, s'a născut conducătorul naționalist de mai târziu, Gheorghe Pop de Băsești. Cel cari au înțeles ceea ce a făcut el pentru poporul românesc, au sărbătorit cum se cuvine această dată, unii înălțându-i un plos gând de aducere aminte, iar alții luând parte, acolo în comuna sa, la slujba dăruirii ce s'a făcut pentru odihna sufletului său.

Amintirea lui Gheorghe Pop de Băsești e amintirea unui întreg trecut al Românilor ardeleni, a unui trecut de străduințe mari, puse în slujba aceluiasi țel: eliberarea Românilor ardeleni de sub jug strein. La anul 1881, când după o conferință națională de nenit se înființează „partidul național român”, Badea Gheorghe, e între fruntașii cari au contribuit la înființarea lui. Se știe rolul mare pe care amintitul partid l-a avut în trecutul Ardealului; locuitorii mai bătrânii ai satelor noastre își amintesc de luptele purtate cu neamul asupritor, mai ales în timpul alegerilor, pentru ca dreptatea Românilor să învingă. În tot timpul luptelor Badea Gheorghe a fost în prima linie, conducând înțelepțește rândurile luptătoare.

În răstimpul cât a ținut epoca „Memorandului”, el a făcut parte dintre conducători, bătătorind drumuri grele și așteptând pe la ușă domnești, numai ca neamul său să scape de jugul străin. Pentru străduințele sale puse în slujba neamului a fost chemat și el alături de ceilalți mulți, în fața judecății, de unde conducătorii naționali au fost întemnițați în beciurile dela Vaș și Seghedin.

Ieșiți din închisori, au luptat mai departe cu credință și nădejde în isbândă sigură. În primul zece ani dinainte de războiu, în timpul alegerilor de deputați, Badea Gheorghe a avut mult de suferit de pe urma puternicilor zilei de atunci.

Dar dreptatea a biruit. La 1 Dec. 1918, ziua eliberării neamului, la locul de cinste stătea Gheorghe Pop de Băsești. El a fost președintele Adunării naționale dela Alba Iulia, adunare ce va lumina veșnic în viața Românilor, ca începutul unui drum nou. În fața mulțimilor înflăcărate de marea ziua, Badea Gheorghe a exclamat: „Acum slobozește Doamne pe robul tău în pace că văzură ochii mei mântuirea neamului meu”.

Nu peste multă vreme a închis apoi ochii pe vecie, înmormântat fiind în comuna sa natală, din jud. Sălaj.

N'a fost însă cel dela nașterea căruia s'au împlinit 100 de ani, numai un naționalist înfocat. A fost și un creștin bun, un creștin care-și dovedea prin fapte simțămintele sale sufletești. Păr. canonic Gh. Dănilă, delegatul Mitropoliei Blajului, la pomenita comemorare, a arătat minunat câteva fapte creștinești pe care Badea Gheorghe le-a făcut în decursul vieții sale. Astfel, în 1916 când Mitropolia Blajului a pornit înființarea unui orfelinat care să ocrotească pe fiii celor căzuți în războiul cel mare, el a fost printre cei dintâi care a dăruit 10 mli de coroane.

În 1918, vremuri de grea cumpănă, când liceul din Blaj era în pericol de a fi desființat, deoarece nu-și putea plăti profesorii, vicarul capitular de pe atunci, Mitropolitul de mai târziu Vasile Sucleu, a apelat la bunăvoința tuturor Românilor înțelegători. Gheorghe Pop de Băsești a dăruit 40 de mli de coroane.

Iar la moarte, a lăsat spre îngrijire, Mitropoliei întreaga sa avere de patru mli de jugăre, cu legământ, ca din venitele ei să se înființeze o Academie de agricultură, prin care să se ridice starea țăranilor. Din venitele acestei moșii, an de an o seamă de studenți primesc însemnate ajutoare.

Acesta a fost Gheorghe Pop de Băsești, dela a cărui naștere s'au împlinit în 4 August o sută de ani. În ziua amintită s'a strâns la mormântul său multă și aleasă lume. Alături de P. Sf. Sa Episcopul Alexandru Rusu de Baia-Mare, reprezentând biserica, au fost de față: dna Elena Hossu-Longhin, fiica celui comemorat, dnii Iuliu Maniu, Ion Răducanu, Valer Moldovan, foști miniștri, și multă lume dela depărtări mari, precum și țărani din toate comunele învecinate. În vorbirile ținute s'a scos la iveală momente mișcătoare din viața sa, închinată neamului din care a făcut parte și a cărui izbândă a fost învrednicit s'o vadă cu ochii.

Congresul eparhial al „Agru“-lui Maramureș. În zilele de 17 și 18 i. c. va avea loc congresul eparhial al „Agru“-lui, eparhia Baia Mare. Congresul se va ține la Sighet, capitala Maramureșului, și va fi onorat cu prezența P. Sf. Sale Dr. Alexandru Rusu, Episcop de Baia Mare. Până la zilele amintite, Sf. Sa va vizita toate parohiile și filiiile mai însemnate (37 de toate) ale districtului Silvaniei.

Comunicat

Conducerea centrală a Asociației Generale a Românilor Uniți (A. G. R. U.) înfierează cu toată energia campania de pogrindire începută de unele ziare fără simțul răspunderii împotriva arhierilor bisericii române unite;

declară că face zid de apărare în jurul arhierilor săi pe care-i înconjoară cu deopotrivă dragoste, respect și devotament;

își exprimă regretul și mirarea că asemenea infamii au putut vedea lumina tiparului; îndrumă pe toți membrii săi să răspundă cu bolcotelul disprețului împotriva acelor ziare fără scrupul, cari nu se sfiesc a trage în noroi orice e sfânt și respectabil în această țară, spre neputa pagubă a principiului de autoritate însăși în Biserică și Stat.

pt. președinte:

ss. Dr. Aloise L. Tăutu
canonic, director spiritual

ss. Dr. Alex. Borza
prof. univ.

S'au împlinit 16 ani dela ocuparea Budapestei

În ziua de 5 August 1919, într-o după amiază cu arșiță de pastă, armata română a intrat triumfătoare în Capitala asupritorilor noștri de ieri. Pe străzile pietruite a pășit fainic opiuca românească, iar deasupra instituțiilor a fluturat spre soare drapelul românesc.

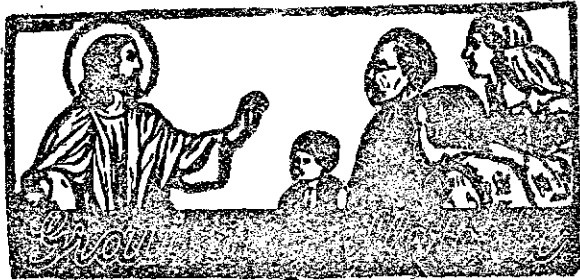
Intrarea ostașului român în Budapesta a fost ultimul și cel mai de seamă semn, că o nedreptate de veacuri a încetat. În locul ei s'a întronat dreptatea, așezând între granițele firești pe toți fiii aceluiasi neam. Istoria a așezat la loc de frunte începutul dreptății.

Nu trebuie trecut cu vederea folosul pe care l-au tras Ungurii din intrarea Românilor în Capitala lor. S'a întins comunismul, pe vremea aceea, în țara lor, ca clima. Câteva luni să mai fi trecut, și poporul maghiar ar fi fost prins pentru totdeauna în ghiarele ucigătoare ale tovarășilor lui Béla Kun.

Foamea rânjea apoi la toate colțurile pe vremea aceea. Sărăcia s'a încins pretutindeni, amenințând populația.

Armata română a sosit la timp. A scăpat Ungaria deopotrivă de comunism și de foame. Sunt mulți aceia cari înțelegând situația, au mulțumit călduros ofițerilor români pentru că au dat ajutoare celor sărați și au scăpat țara de comuniști. În istoria Ungurilor, acest lucru ar trebui să fie însemnat la loc de cinste.

A trăit 131 de ani. Zilele trecute a murit în Jugoslavia bătrânul Traian Smilko-vici, în vârstă de 131 de ani. Bătrânul era un țăran înstărit, care a muncit toată viața, din greu, în brazda moșiei sale. Nu s'a plâns nici când că n'ar fi sănătos, și pragul morții l-a trecut liniștit, nu de boală ci de bătrânețe.

Tălcuirea evangheliei duminicii

Duminea VIII. după Rusali
(Matei 14, 14-22).

14. *In vremea aceea, ieșind Isus, a văsat gloate multe și i-s-a făcut milă de dânșii și a vindecat pe bolnavii lor.*

Minunea înmulțirii pânilor, care ni-se povestește în sf. evanghelie de astăzi, s'a întâmplat cu puțin înainte de sărbătoarea Paștilor jidovești, cu un an înainte de moartea de pe cruce a Domnului. Deși Isus s'a retras într'un loc pustiu, gloatele îl urmăreau într'ună. Locul acestei minuni a fost lângă Bethsaida Iulias, în partea de răsărit a lacului Ghenezaretului, nu departe de revărsarea Iordanului, în susnumitul lac. »Ieșind«, adică din locul în care se retrăsese Isus.

Înainte de a fi vindecat pe bolnavii lor, Isus se urcase pe o înălțime ținând gloatelor o cuvântare despre împărăția lui Dumnezeu, dupăcum ne istorisește sf. evangelist Marcu, la 6, 34, și sf. evangelist Luca, la 9, 11.

15. *Iară dacă s'a făcut seară, au venit la dânșii ucenicii lui și când: „locul este pustiu și vremea a trecut, sloboși gloatele, ca să se ducă în sate, să-și cumpere bucate“.*

Sub »seară« de aici trebuie să înțelegem timpul dintre orele 3—6 de după amiază, care se numea la Jidovi seara întâie, pe când timpul de după 6 ore după amiază se numea seara a doua. După sf. evangelist Ioan, Isus însuși ar fi zis către Filip: »de unde vom cumpăra pâne, ca să mânânce aceștia« (6, 5)?

16. *Dar el le-a zis lor: „nu trebuie să se ducă, dați-le voi să mânânce“.*

Prin această declarație Isus a anunțat oarecum că are de gând să facă o minune, fiindcă el bine știa că atâta amar de pâne nu puteau avea cu sine apostolii.

17. *Iară ei au zis lui: „nu avem aici fără numai cinci pâini și doi pești“.*

După sf. ev. Ioan, 6, 8—9: »zis-a lui unul din ucenicii lui, Andrei, fratele lui Simon Petru: este un fecior aici care are cinci pâini de orz și doi pești, dară ce sunt acestea la atâția?»

18. *Iară el a zis: „aduceți-le încoace mie“. 19. Și poruncind să șasă gloatele pe iarbă, luă cele cinci pâini și cei doi pești și, căutând la cer, le-a binecuvântat și, frângând, a dat ucenicilor, iară ucenicii gloatelor. 20. Și au mâncat toți și s'au săturat și au luat rămășițe de sfărmituri douăsprezece coșuri pline.*

Isus a poruncit gloatelor să se așeze pe iarbă, înainte de mâncare, pentru că el a voit să fie înainte de toate rânduială, altfel cum i-ar fi putut pune în ordine apostolii. A mai voit apoi, ca nimeni să nu rămână nemâncat.

Iată momentele cele mai însemnate

din minunea aceasta: 1. Isus a căutat, înainte de a fi săvârșit minunea, mai întâi la ceruri, ca să arete însemnătatea clipeii și să dovedească, mai ales că »toată darea cea bună de sus este, pogorând dela tine, Părintele luminilor«. 2. Binecuvântarea pânilor. (La sf. Ioan, 6, 11, se mai spune că Isus a mai și mulțămînt Tatălui pentru minune). 3. Exprimarea cuvintelor de binecuvântare. 4. Impărțirea pâinilor prin sf. apostoli, prin ceace se arată rolul lor de mijlocitori între Dumnezeu și oameni. Minunea s'a întâmplat încă fiind pâinile în mâinile lui Isus și a-nume așa că tot frângea la pâne și dădea la pești, și tot nu se mai găta, așa că a ajuns pentru toată gloata. Peștii pe cari îi înmulțise erau, după părerea celor mai mulți sf. Părinți, fierți ori fripti, că altfel s'ar fi imputit în locul acela pustiu unde nici așa nu ar fi avut cu ce face foc.

21. *Iară ceice au mâncat au fost ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de prunci.*

Muierile și pruncii n'au putut fi chiar atâția cât bărbații, pentru că locul era pustiu și departe de orașele și satele încunjurătoare, așa că muierile cu copiii mici nu au prea putut merge până acolo.

22. *Și îndată a silit Isus pe ucenicii săi, să intre în corabie și să meargă înaintea lui de cea parte, până când va sloboși gloatele.*

Întrebarea e, pentrue a »silit« Isus pe ucenicii săi. Ni-o spun sf. ev. Ioan, 6, 15: »Iară Isus cunoscând că vor să vie (gloatele) ca să-l răpească și să-l facă împărat«, despre ce Isus nici să audă nu voia. A doua oră, fiindcă el voia să se retragă în tihnă, ca să se poată ruga. A treia oră, ca să poată săvârși minunea următoare care a fost: umblarea pe mare a lui Isus. I-a silit Isus să intre în corabie și să meargă de cea parte a lacului Ghenezaretului, adică de partea dinspre Bethsaida.

* * *

Și noi trebuie să păstrăm ordine și rânduială în toate, căci altfel multe se risipesc, multe se trec cu vederea și multe se pierd. — Isus a poruncit să se adune fărâmurile, ca să ne dea pildă de cruțare, fără de care nu putem ajunge la bunăstare și astfel nu putem face nici milostenie. — Lui Isus i-s'a făcut milă de popor, văzându-l că are bolnavi aduși anume la Isus. Oare nouă face-ni-se milă de oamenii săraci și de bolnavi, și ajutăm-i după putință? — Interesant e că Isus, ieșind din locul în care s'a retras, a vindecat pe bolnavii aduși de gloate. Așadară el, de dragul gloatelor, și-a lăsat liniștea, comoditatea și chiar rugăciunea, numai ca să facă bine suferinșilor. Oare noi urmăm-i pilda aceasta?

Părintele Iuliu

S'a prăbușit o casă cu patru etaje.

Vineri noaptea (2 August) s'a întâmplat la Varșovia (capitala Poloniei) o cumplită nenorocire. O casă cu patru etaje s'a prăbușit acoperind sub dărâmatul trupurile alor mai multe zeci de persoane. După miezul nopții, când toți din casă dormeau somn adânc, au trosnit odată încheieturile etajului de deasupra, acoperișul s'a lăsat greolu peste ziduri și acestea au pornit-o spre pământ. Au căzut mai întâi etajele de sus, al 3-lea și al 4-lea. Pompierii au sosit imediat la fața locului. Pe când se trudeau să scoată morșii de sub dărâmatul, s'a auzit un șgomot neobișnuit. Conducătorul a dat ordin de retragere. Imediat s'a dărâmat etajul al 2-lea și cel dintâi. Au murit de toți în această nenorocire 34 de persoane. Multe altele au fost greu rănite.

Cum stă lumea și țara

Insemnatele declarații ale dlui Iuliu Maniu

Fruntașul politic al Ardealului, d. Iuliu Maniu, s'a întors săptămâna trecută dintr'o călătorie făcută în Austria. Corepondentul dela Cluj a unei gazete bucu-reștene, a cerut fostului primministru să spună cu ce impresii s'a întors din stră-nătate. Mai ales că era vorba despre Aus-tria, care e socotită ca o limbă de cântec între război și pace.

Se știe că în amintita țară sunt mai multe curente, cetățenii sunt de mai multe păreri. Unii vreau să se alipească de Ger-mania, alții vreau să aducă în țară pe Habsburgi, iar alții vreau să rămână așa cum sunt acum. D. Iuliu Maniu a vrut să vadă care părere e acum mai puternică. Mai ales că ne interesează și pe noi pe Români părerile cetățenilor austrieci. Căci țara noastră nu s'ar învoi nici la aducerea Habsburgilor pe tronul dela Viena, nici la alipirea Austriei cu Germania.

Numărul austriecilor cari vreau unire cu țara lui Hitler scade mereu, — a spus d. Maniu. Scade din motivul că nu le place forma de conducere de acolo, și apoi își dau seama că prin unire Austria și-a pierde din valoarea, din vaza ei de acum.

Nici pe Habsburgi nu-i vreau prea mulți. Căci Austriecii își dau seamă că dacă tronul dela Viena va fi iarăși ocupat o mulțime de state — între cari cele ale Micii Înțelegeri și chiar și Germania — și să privească acest lucru cu ochi dușmănoși.

Ar urma așadară că Austria să meargă pe drumul de-acum. Dar, spune d. Maniu, nici așa nu mai poate merge. E acolo o sărăcie mare și o stare de spirit care tre-bue schimbată. Și care ar fi mijlocul prin care Austria ar putea să iese din încu-cătura de acum? Să se unească toate țările dunărene, între cari intră și Austria, — spune d. Maniu. Să deschidă, între ele, larg granițele, ce are una să dea celeilalte care n'are, și întors. Vicața Austriei, și a celorlalte state dunărene, s'ar schimba atunci în spre bine, — a spus fostul prim-ministru.

Ideia dlui Maniu e mare de tot. Un gazetar a spus că dacă s'ar înfăptui, acesta ar fi un lucru așa de mare cât o sută de ani de diplomație. Toate gazetele cele mari au început să frământă această idee.

O săptămână furtunoasă pentru guvern

Săptămâna trecută a fost piatră de încercare pentru guvern. Se vorbea că pe drum de schimbare, că un alt prim-ministru va lua locul dlui Tătărescu. Numele dlor Inuleț și Costinescu erau rostite mai des.

De fapt, d. Inuleț a fost chemat în nerea trecută în audiență, la Sinaia, unde M. Sa Regele își petrece timpul verii. Imediat după dsa a venit și d. prim-ministru Tătărescu, și a fost primit și d. Maniu de către M. Sa Regele.

Lumea se aștepta că din audiențele amintite va ieși o schimbare de guvern. Dnii Tătărescu și Inuleț au ieșit însă în niștiți și au plecat împreună la București. Totuși, nu ca la plecare. În timpul...

dienței M. Sa Regele a primit demisia din guvern a dlui Manolescu-Strunga, fostul ministru al Industriei și Comerțului. În locul d-sale a fost numit, ca ministru interimar, d. dr. Costinescu.

S'a mai discutat apoi la Sinaia persoana care ar fi să ia conducerea Băncii Naționale. Căci în urma unei mari nereguli, făcută de anumiți excroci împreună cu niște belgieni, d. Gr. Dumitrescu, fostul guvernator, și-a dat demisia ca să se poată face lumină deplină.

Noul guvernator încă n'a fost numit. Dar aceasta nu-i o greutate prea mare pentru guvern. Greutatea cea mare se pare că a trecut săptămâna trecută, așa că cel puțin până la toamnă, guvernul dlui Tătarăscu va sta încă la cârma țării.

Vaidiștii se întorc la național-țărăniști?

O mare gazetă bucureșteană publică știrea că e vorba ca vaidiștii să se întoarcă în sânul partidului din care au plecat, adică la național-țărăniști. Motivul revenirii ar fi faptul că mișcarea dlui Vaida n'a găsit destui aderenți în țară. Tot după aceeași gazetă, d. I. Gr. Periețanu a fost încredințat să înceapă tratativele înapoierii.

Ce s'a hotărât la Geneva cu privire la cearta dintre Italia și Abisinia

În ziua de 31 a lunii trecute, așa după cum am anunțat în numărul trecut al gazetei, Consiliul Societății Națiunilor a ținut șfat mare la Geneva. În ziua amintită, era vorba să se pună capăt neînțelegerii dintre Italia și Abisinia, care turbură pacea lumii de luni de zile.

Nu s'a ajuns însă la rezultatul așteptat. Reprezentanții celor două țări înpricinate au declarat că vreau să pună capăt neînțelegerii pe altă cale, ținând seama de hotărârile unei comisii formată din 5 membri, așa după cum prevede un tratat din anul 1928 dintre cele două țări.

Consiliul Societății s'a învoit la aceasta, și a cerut totodată ca cel mai târziu până la 1 Septembrie să fie înștiințat și el despre mersul lucrărilor comisiei amintite. În ziua de 4 Septembrie va fi la Geneva o nouă ședință, care se va ocupa din nou de neînțelegera dintre cele două țări.

Nu s'a ajuns la Geneva la rezultatul prea mare. S'au amânat doar lucrurile cu o lună. Ce vor face după aceea? Italienii au început, imediat după ședința Consiliului, să mobilizeze contingente noi. Iar Abisinia a făcut o comandă mare de arme în Japonia. După semne știm deci ce vor face.

Grecii iarăși neastâmpărați

În ziua de 5 l. c. s'au produs turburări noi în localitatea Candia din insula Creta. Se știe că din această insulă a pornit sămânța răzmeriții din primăvara trecută.

De astă dată e vorba despre vreo 4 mii de muncitori dela niște fabrici de stafile. Ei au declarat grevă și greva s'a schimbat în curând într'un fel de revoluție. Muncitorii au năvălit în birouri, aruncând pe jos și stricând tot ce găseau în cale, mai ales că erau și înarmați.

Armata era prea slabă ca să țină piept greviștilor. De aceea a cerut ajutor de la Atena. Ministrul de interne a

dat ordin ca imediat să plece într'acolo două vapoare și mai multe avioane. Între timp lucrurile s'au liniștit așa că nu s'a ajuns la ciocniri.

În același timp însă s'au produs turburări și la Atena. Aici un grup de soldați au încercat să răscole lumea împotriva guvernului. Au fost însă prinși și înaintați Consiliului de războiu.

În ce privește motivele turburărilor, se pare că ele sunt de natură politică. Nu sunt adecă mulțumiți cu conducerea de acum. Nemulțumirea mocnește, pare-se, pe tăcute. Cu atâta va fi mai rău când va izbucni în afară.

Nenorocire la o vânătoare în jud. Cluj

Pe hotarul comunei Filia de jos, jud. Turda, au apărut în ultimul timp cete întregi de porci sălbatici cari făceau mari stricăciuni mai ales porumbului. Locuitorii s'au plâns societăților de vânătoare de acest lucru. Sâmbăta trecută au plecat dela Cluj două autobuse în cari se aflau vânători.

Duminea spre ziua a început vânătoria porcilor sălbatici. Vânătorii au fost așezați de către conducător la locuri fixe, fiecare primind ordinul să nu-și părăsească locul. Unul dintre ei, pe nume Turman Adalbert, și-a schimbat însă locul și ajuns între crengi încât n'a mai fost văzut de ceilalți vânători. Mișcând mereu crengile, un vânător a crezut că e acolo vreun mistreț și a tras cu arma. Adalbert a fost rănit rău și dus la clinică a încetat din viață.

Ne năpădesc hoții

În orașelul Zlatna din munții apuseni, în decurs de 1 săptămână s'au arătat trei cazuri de spargerii și hoții.

Marți, 30 Iulie, noaptea, necunoscuții au spart prăvălia comerciantului Emilian Tîbea din Zlatna luând toți banii aflați în prăvălie precum și unele negoaje, mai ales tutun, făcând o pagubă de vreo 30,000 lei.

Sâmbătă 3 August a. c. noaptea au spart hoții biserica rom. cat. din piața Zlatnei, furând banii aflați în cutia sf. Anton, și în cutia pentru clopot. Spre noroc că banii dela Sf. Anton numai cu 2 zile înainte au fost ridicați de preot, așa, că nu s'a putut fura decât vre-o 200 lei.

Luni dimineața 5 August, doi necunoscuți au intrat în casa lui Bărbăntan George, unde era numai soția sa acasă pe la orele 7 dimineața și au strâns-o de gât să le deie bani; femeia săraca n'a avut, atunci i-au luat câteva ciarclafuri de pat, cu cari s'au refugiat în pădure. Poliția și jandarmeria fac cercetări amănunțite, dar fără succes până în prezent. (c)

O bandă de tâlhari au omorât duminică noaptea spre luni pe Gheorghe Boboc, colonel în rezervă, administrator al moșilor regale dela Periș. Colonelul se întorcea dela București. La Periș a dat peste niște hoși cari tocmai spărgeau două prăvălii. A vrut atunci să anunțe jandarmeria, dar n'a avut timp căci hoșii i-au dat câteva lovituri în cap rămânând mort pe loc. Spre ziua, niște țărani l-au găsit în părul satului. Ucigașii au fost prinși la o gară din apropiere pe când volau să ia trenul pentru Moldova. Ei sunt niște țigani cari au lucrat chiar și pe moșile regale.

A fost omorât de colțul mașinei de treerat. Acum, când secerișul e pe sfârșite, iar treeratul e în tolu, primim știre despre o cumplită nenorocire întâmplată în com. Simian jud. Mehedinți. Locuitorul Ștecu Ioan băga snopi de grâu în gura mașinei de treerat. Din nebagare de seamă, colțul mașinei i-au apucat mâna și i-au tras-o sălbatec pe drumul repede al patelor și grâului. Mâna a tras trupul și după câteva părănturi scurte, n'a rămas din trupul lui Ștecu Ioan decât o grămadă de carne sfărmată.

O vacă bună de lapte. Din Styria (provincie în Austria) ne vine știre că o vacă a dat în decursul unui an 13 mil 543 litri de lapte. Aceasta ar veni peste trei ferli de lapte la zi. De fapt provincia mai sus amintită e cunoscută și vestită în toată lumea ca o provincie unde locuitorii își îngrijesc foarte bine vitele. Și ele răsplătesc grija, dând câte una, ca cea de mai sus, peste trei ferli de lapte la zi.

Cât costă războiul. O știre sosită din Roma anunță că guvernul Italian a cheltuit până acum un milion de lire, pregătindu-se de războiu cu Abisinia. Războiul încă n'a început. Nici nu se știe când va începe. Dacă numai pentru pregătirile de până acum s'a cheltuit atâta, își poate închipui originea, cât de mari vor fi cheltuielile unui adevărat războiu, care poate să țină mai mulți ani de zile.

Aeroplan fără conducător. Englezii au un fel de aeroplan cu totul deosebit de cele pe cari le cunoaștem. El poate fi condus cu ajutorul electricității, de jos de pe pământ, fără să se mai urce cineva în el. Poate face în schimb toate mișcărilor pe cari le fac celelalte. Se dă peste cap, se urcă și se coboară, iar când vreau cel de jos, deschide gurile aducătoare de moarte ale bombelor ce sunt instalate în el. Când auzi așa ceva, te gândești: De ce-or mai cheltui domniile mari cu conferințele pentru pace?

Un muncitor sărac moștenește 170 milioane dolari. Muncitorul Rudolf Scheffer din Brălla, de fel din com. Lăpuș, jud. Someș, a primit înștiințare că un unchiu de-al său, din America, a murit și i-a lăsat ca moștenire întreaga sa avere în sumă de 170 milioane dolari. Muncitorul era fără lucru, de luni de zile o ducea greu de tot, așa că-și poate închipui originea bucuria lui când a primit fericită veste.

Călduri mari în America. După săptămâni de vreme ploioasă, cu dimineți reci ca ale toamnei, s'a abătut și pe la noi vreme frumoasă, călduroasă. Valul de căldură însă a pornit din țările apusene, ba chiar din America. Pe acolo căldura s'a schimbat într'o arșiță cumplită. Mor animalele pe capete, cu răsuflarea tăiată de dogoarea razelor soarelui. Într'o provincie — Midwest — au pierit și oameni: 139 de inși au căzut la pământ doborâți de căldura ce-l ardea tocmai în creștetul capului.

Fapta sălbatecă alor doi trecători. Locuitorul Dumitru Panait din com. Brăllița se întorcea dela oraș spre casă. La mijlocul drumului, în câmp deschis, i-au ieșit înainte doi necunoscuți cari i-au bătut până la ne-

simțire și apoi l-au jefuit. Oamenii cu sufletele îngreniate de păcate nu s'au mulțumit numai cu atâta. Au luat pe țaran și l-au așezat pe linia ferată ca, trecând trenul, să-l taie bucăți. Dar Dumnezeu n'a permis să li-se înfăptuiască gândul. Niște trecători buni la suflet au trecut pe acolo și au ridicat pe țaranul cel bătut. L-au dus apoi în comuna învecinată, l-au dat îngrijirile de lipsă și au spus jandarmilor pășania. Aceștia s'au pus la lucru, au alergat prin împrejurimi și au prins pe răufăcătorii fără Dumnezeu. Ei au fost puși în lanțuri și aruncați în închisorile tribunalului unde își așteaptă osânda.

A făcut într-o oră 216 km. Un automobilist englez, pe nume John Cobb, a făcut cu automobilul în 24 de ore 5205 km., ceea ce vine la oră 216 km., tușeală care până acum încă n'a fost atinsă. Și mai mult, el a scăpat teafăr. Cu toate că în timpurile acestea când par'că toată lumea se grăbește, mulți, foarte mulți ajung în prăpastie.

S'a prăbușit un zid peste un muncitor. La locuința unui domn din Târgoviște se făceau niște reparații. Un muncitor a fost pus de patronul său să sape tocmai la temelia unui zid. Săpând mereu, groapa se tot adâncea iar temelia zidului slăbea. Deodată zidul greu s'a prăbușit în întregime, acoperind cu pietrele sale trupul istovit de muncă al muncitorului. Nenorocitul n'a avut timp să mai spună nici un cuvânt. A murit imediat, cu oasele pieptului zdrobite de greutatea zidului.

Grindină de mărimea unui ou. În după amiaza unei zile călduroase din America, s'a pornit o furtună cumplită. A început mai întâi un vânt, un vânt ce îndoia copacii bătrâni și-i despoala de frunze și crengi. A urmat apoi o ploaie cu picături mari. N'a trecut doar câteva minute și a început să cadă de acolo din înălțimi grindină multă și mare, de mărimea unui ou. Aproape o jumătate de ceas a tot căzut, nimicind în întregime recolta. Spre seara aceleiași zile s'a făcut vreme frumoasă.

Luptă între țărani și țigani. O bandă de țigani călători a intrat în casele unor locuitori din com. Polana Mărului jud. Brașov, încercând să fure. Tocmai atunci locuitorii veneau dela câmp. Găsind pe țigani în casele lor, s'a încins între ei o păruială în toată regula. Țiganii au fost în urmă prinși și duși la jandarmerie. Cât au ținut cercetările aici, s'a aflat că ei au jefuit și în alte comune, și că de obicei ei colindă vara satele și pradă casele oamenilor cari sunt duși la munca câmpului.

Ploaie de pureci de plante. În regiunea Rüsselheim din Germania a plouat mai zilele trecute o ploaie de pureci de plante. Au apărut deodată dela orizont nori negri, cari s'au împrăștiat deasupra regiunii amintite. La început locuitorii credeau că sunt vapori ce se ridică de pe râul Mein. Au văzut însă că sunt insecte mici, verzi, miliarde și miliarde, cari au acoperit drumurile și câmpiile din împrejurimi, încât nu mai puteai trece dintr'un sat în altul. Miliardele de pureci au produs sămănăturilor mari stricăciuni.

Un nebun își amenință neamurile cu moartea. Locuitorul Ion Drăgan din Brăila a înebunit dintr'odată. A început atunci să amenințe pe cel din jurul lui, familia și alte neamuri, cu moartea. Venind polișta la fața locului, a fost legat și dus la spital. În fața porții însă a fugit dinaintea poliștilor și vreo câteva ore a alergat pe străzile orașului. A fost prins însă din nou și, legat buștean, a fost dus la casa de nebuni.

Mană

La începutul anului acestuia s'a arătat un rod frumos și bogat la vița de vie.

Din cauza umezelii, a căldurilor înăbușitoare de noaptea și aneori și a lipsei de stropiri la timpul potrivit cu farbă de peatră vânăta cu var, în unele părți a județului viile sunt atât de atăcate de mană încât strugurii înegriși au început să cadă; chiar lăstarile au ajuns să fie atăcați de această boală.

Podgoreni (viticulorii) stau mirați și privesc cu jale cum se pierde rodul viei lor și deci întreagă munca dintr'un an de zile, fără să știe ce măsuri să ia. Cultivă viile din tată în fiu și nici nu le vine să creadă că paguba aceasta enormă se datorește manei.

Adevărat că de mult nu a fost așa de puternic atacul de mană în viile noastre, ca în anul acesta, datorită timpului prielnic pentru dezvoltarea acestei boale. De altfel știm că viticulorul nu este sigur de rod, decât atunci când a cules și a umplut vasele cu vin. În fiecare an diferite boli și insecte atacă rodul viei, cum a fost de pildă putregaiul din 1932 și anul acesta mană.

Totuși, sunt unele lucruri cari dacă le observăm, putem să luptăm cu folos împotriva diferitelor boli și mai ales a manei. Aceasta o dovedește starea bună a viilor din câteva comune, unde viticulorii au înclinat anume stațiunile cari să observe apariția manei, care nu este altceva decât o ciupercă ce trăiește pe frunzele, strugurii, lăstarile și cărcelii viei de vie. Ea se înmulțește prin niște semințe, cari purtate de vânt ajung pe părțile verzi ale viei unde incolțesc și dau naștere la petele cunoscute, la început unde-lemnii, iar mai târziu albe pufoase, așezate pe dosul frunzelor. Frunzele de dos au țesăturile mai rare și de aceea pe acolo boala intră mai ușor prin frunze.

Cunoscând acest lucru, prima grijă ce trebuie să avem este: *ca stropitul să-l facem mai mult pe dosul frunzelor și nu pe deasupra frunzelor*, ca să arete frumos stropită via.

Când timpul este umez și cald, sămânța de mană incolțește în timp de 1½ oră. — Dela incolțirea sămânței și până ce les petele albe pe frunze, trebuie să treacă 7—9 zile.

Ca să luptăm cu folos împotriva manei trebuie să stropim via când incolțește sămânța, căci după ce a apărut nu o mai putem nimici, ci numai opri. — Dacă prindem acest moment (al doilea lucru pe care trebuie să-l observăm), sămânța ce incolțește fiind atinsă cu farbă, chiar numai cu 1/2 Kgr. de platră vânăta la un Hl., moare și deci nu mai poate da naștere la pete de boală.

Ca să știe când incolțește această sămânță e mai greu pentru podgoreni. În mod practic trebuie știut că sămânța nu poate incolți decât atunci când pe frunze sunt picături de apă. Deci după fiecare ploaie dacă mai este și căldură, să se știe că sămânța aceasta incolțește și că trebuie să stropim imediat. *Deci viile nu trebuiesc să se sprîțulască după anumite date, ci după cum merge timpul.*

Victor Frâncu
Inginer Agronom

Corpul Portărellor Trib. Dumbrăveni

No. 122—1935

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publică că în baza deciziei No. G. 1563—1935 a judecătoriei mixte Blaj în favorul reclamantului „Lugojana” Țesătoria Rudolf Barot repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedy din Blaj, pentru încasarea creanței de 2669 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 27 August 1935 orele 3 p.m. la fața locului în Blaj (Plaza I. M. Klein) No. 21 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 32 kgr. vată pt. plapume, 2 plapume și 4 valuri de oxford în valoare de 7600 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Dumbrăveni, la 27 Iulie 1935.
(321) 1—1 FLEFLEA Șef portărel.

Corpul Portărellor Trib. Dumbrăveni

No. 133—1935

Publicație de licitație

Subsemnatul Șef Portărel prin această publică că în baza deciziei No. G. 5064—1931 a judecătoriei mixte Blaj în favorul reclamantului Nadler Benjamin repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedy din Blaj, pentru încasarea creanței de 7560 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 27 August 1935 orele 5 p.m. la fața locului în Blaj la dom. urm. No. — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 3 cai și 3 căruțe în valoare de 12.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Dumbrăveni, la 27 Iulie 1935.
(322) 1—1 FLEFLEA Șef portărel.

Silvaș Ioan-Teleacul: Un binefăcător a plătit în abonamentul Diale suma de Lei 200.

Am primit câte 150 Lei dola: Ioan Jura, Nicolae Enghis, Florian Dârlea, Al. Boeriu, Ioan David, Petru Florea, Moldovan Gheorghe, A. Rășniță.

Câte 340 Lei: Of. parohial gr. cat. Mura Mar. I. Oprinca, L. Târnavan, V. Fărcaș, I. Racoșian, I. Mihalțian, I. Chirilă, O. parohial gr. cat. Comori.

Câte 200 Lei: Ioan Is. Surdu, Oct. Pop, N. Crețu, S. Dumitrean, Al. Donea-Donescu, I. Borza.

Alte sume: Mureșan Vasile 75; Vasile Cosma 84; Cornel Muste 100; Vasile Pol 75; Jd. plut. Breaz Teodor 60; I. Aldea 300; Aurel Modi 80; Zosim Dan 75; M. Rață 100; Biserica gr. cat. Cricău 350; Biserica gr. cat. Măcești 300; Biserica gr. cat. Bucerdea vinoasă 355; Biserica gr. cat. Bărbant 300; A. Nestor 100; A. Frâncu 250; Of. par. gr. cat. Pătrângenii 400; Gaie Ilie 75; Coloman Ungvari 93; Nicolae Boanca 124; Romul Lupănu 516.

Redactor: IULIU MAIOR

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo . . . . . 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 "
LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ